

FACTORII DE INFLUENȚĂ ASUPRA POLITICILOR CONTABILE ÎN COOPERATIVELE DE CONSUM

Prof. univ. dr. hab. Tudor Tuhari, UCCM

La politique de comptabilité est une forme de programmation et de planification de la réalisation de la comptabilité et de rapport financier. La coopération de consommation avec c'est propres particularités d'activité influence pour la spécification de la politique de comptabilité dans les coopératives de consommation est dans l'entreprises de cette branche. Droit comptable de 27.04.2007, nombre 113-XVI commencé la deuxième étape de réforme et de déroulement de la standardisation et de l'internalisation de la comptabilité.

Il est nécessaire d'accorder une grande attention à la rélaboration des Standards Nationaux de Comptabilité et de Rapport Financier dans le processus de mise en pratique de cette loi.

Contabilitatea este o funcție de prelucrare a informației economice a entității pentru luarea deciziilor oportune și corecte în activitatea acesteia.

Istoria contabilității se caracterizează prin parcurgerea diferitelor etape de creștere, dezvoltare, perfecționare, urmându-se căile de modernizare și modificare a lumii economice la nivel de țară, la nivel mondial. În contabilitate, gândirea științifică s-a inițiat pe la mijlocul secolului XIX, atunci când a evoluat teoria contabilității și, totodată, aceasta a influențat implementarea ideilor științifice prin generalizarea lor în practica contabilității. Dezvoltarea contabilității reprezintă un conținut de idei, care sunt direcționate spre perfecționarea proceselor manageriale ale activității economice.

Apogeul sau punctul culminant actual al dezvoltării contabilității constă în standardizarea ei la nivel internațional, globalizat. Acest proces de dezvoltare și armonizare a contabilității reflectă nivelul științific modern spre care tind majoritatea țărilor din Europa, precum și de pe alte continente ale lumii, printre care și Republica Moldova. Implementarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, demarată în economia națională a Republicii Moldova, reprezintă o mișcare practico-teoretică ce se realizează prin elaborarea și modificarea Standardelor Naționale de Contabilitate sub aspectul Standardelor de Raportare Financiară.

Legea Contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007 este un act legislativ, ce caracterizează situația statică și cea dinamică a contabilității din Republica Moldova. Prin partea statică, în lege, s-au elucidat unele noțiuni și definiții noi, convențiile și principiile fundamentale ale contabilității, caracteristicile calitative ale rapoartelor financiare și alte elemente ale organizării contabilității.

În ceea ce privește aspectul dinamic, se poate constata că, în Republica Moldova, este parcursă o altă etapă de reformă a contabilității – implementarea în practica activității entităților economice a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, ce a fost prevăzută pentru perioada 2009-2014.

În perioada dată, s-a pornit revizuirea și aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate rescrise conform cerințelor Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, adoptate la 1 ianuarie 2007.

În baza Legii Contabilității, a fost adoptat un Plan de acțiuni prin care se prevăd un șir de măsuri referitoare la modificările și aplicarea elementelor de contabilitate, inclusiv orientările privind elaborarea Planului de conturi de caracter general, perfecționarea conținutului rapoartelor financiare, a notelor explicative, a Raportului conducerii și a altor multe aspecte ale contabilității.

Conform planului de dezvoltare a contabilității și auditului pe anii 2009-2014, se vor examina și perfecționa unele curriculumuri și planuri de învățământ privind formarea specialiștilor de contabilitate și instruirea acestora în continuu.

Planul de acțiuni privind realizarea prevederilor Legii Contabilității intrate în vigoare la 1 ianuarie 2009 este un plan multilateral și destul de complicat, dacă e să analizăm nu numai problemele elaborării noilor Standarde de Contabilitate, dar și ale altor acte normative prevăzute de lege.

Experiența reformei contabilității din anul 1998 ne demonstrează că e cu mult mai complicată implementarea elaborărilor contabilității în practica activității contabile pe teren și pregătirea specialiștilor de contabilitate conform noilor cerințe pentru atingerea nivelului dorit de competență și instruire în continuu.

Principalele obiective ce le sesizăm și care se conturează, la etapa nouă a reformei contabilității, se vor realiza într-o perioadă mai îndelungată, reieșind din complexitatea lor în domeniu. În opinia noastră, problemele principale care au apărut, la moment, sunt următoarele:

Standardizarea contabilității financiare a influențat pozitiv nivelul macro de dezvoltare a acesteia. Dar credem că este mai puțin actualizată contabilitatea la nivel micro, cea managerială (de gestiune, la nivel intern al întreprinderii).

O altă problemă care apare în contabilitate se referă la conținutul planului de conturi. Planul general de conturi, prevăzut de lege, ne va reda numai nomenclatorul grupelor de conturi, ceea ce nu va asigura nici metodologia amplă privind utilizarea conturilor contabilității pentru practicieni și nici pozitivul în pregătirea calitativă a cadrelor de contabilitate fără cunoașterea corespondenței conturilor sintetice și analitice la nivel educațional.

Un alt aspect organizatoric al contabilității, la moment, îl reprezintă conținutul politicii de contabilitate care, în practica întreprinderilor, după părerea noastră, nu a devenit peste tot un program de planificare și ținere a contabilității conform prevederilor Standardelor Naționale și Internaționale de Contabilitate.

Alt moment, care nu este conturat pronunțat în Legea Contabilității și alte acte normative de contabilitate, îl constituie lipsa caracteristicii calitative a specialistului de contabilitate, contabilului-șef, care nici nu este apreciat la nivel și împuternicit cu prestigiu de funcție și rolul său având în vedere responsabilitățile, obligațiunile și drepturile pe care le realizează la ținerea contabilității și prezentarea rapoartelor financiare. În continuare, vom analiza aspectele numite mai desfășurat.

Orientarea atenției privind dezvoltarea contabilității este îndreptată spre standardizarea acesteia, în special, a contabilității financiare. Dar, după părerea noastră, este lăsată în umbră contabilitatea managerială și perfecționarea ei. SNC 2 „Stocuri de mărfuri și materiale” nu rezolvă problemele de contabilitate ale consumurilor și calculării costurilor în conformitate cu specificarea unor tipuri de ramuri și subramuri din producție. Printre procedurile macro de contabilitate financiară, cam puțină atenție i se acordă contabilității manageriale, lipsesc actele și documentele normative de contabilizare, metodele progresive de calculare, normare, planificare a costurilor. Până în anul 1998, au fost elaborate un șir de instrucțiuni de contabilitate a consumurilor, de calculare a costurilor în diferite ramuri de producție și prestări de servicii. În prezent, aceste documente sunt date uitării.

Din păcate, situația din acest domeniu de contabilitate nu este îmbucurătoare. Credem că e timpul să studiem mai profund activitatea și tehnologiile de producție cercetând, totodată, elementele, procedurile contabilității consumurilor și calculării costurilor cu specificarea fiecărui tip de producție, servicii. Acest aspect, în contabilitate, necesită o atenție științifică mai aprofundată.

Nu mai puțin actuală este astăzi și problema privind elaborarea Planului de conturi. Prin art. 22 al Legii Contabilității, se prevede că nomenclatorul grupelor de conturi contabile și metodologia privind utilizarea acestora sunt stabilite în Planul general de conturi contabile, care se elaborează și se aprobă de Ministerul Finanțelor. Nu-i clar de ce anulăm un plan de conturi sintetice și analitice și definim planul numai cu grupuri de conturi? Acestea pot fi binevenite, cred eu, numai la întocmirea rapoartelor financiare în mod grupat, generalizat. Cum pot fi construite normele metodologice de utilizare a conturilor contabile numai în baza grupurilor de conturi?

Nu este clar, de asemenea, cum vor fi explicate formulele contabile, contabilitatea curentă, metodologia informatizării contabile, dacă fiecare entitate va elabora planul său de conturi sintetice. În acest caz, vor fi întocmite diferite planuri de conturi la diferite entități, chiar din aceeași ramură, subramură, de exemplu, din același comerț, din producție, transport etc.

Problema planului de conturi general complică și elaborarea manualelor cu formule contabile și cu corespondența conturilor, în baza faptelor economice pune în dificultate formarea specialiștilor de contabilitate în instituții de învățământ și instruirea lor continuă.

Istoria contabilității a trecut prin perioade în care cooperativele de consum și uniunile raionale de consum aveau diferite planuri de conturi, iar pe timpurile cârmuirii sovietice, până în anul 1978, cooperația de consum și comerțul general se foloseau de diferite planuri de conturi. Generalizarea unui plan de conturi sintetice în Republica Moldova (din anul 1998), în România, Rusia, Ucraina nu complică situația nici la standardizarea contabilității prin

aplicarea lor în practică pe teren și nici în sistemul educațional la formarea specialiștilor, la elaborările lucrărilor metodice, didactice, științifice. Dar, dimpotrivă, lipsa lui va complica situația în domeniul dezvoltării teoriei și practicii contabile. Credem că e necesară elaborarea unui Plan model de conturi sintetice, aprobat de Ministerul Finanțelor.

O altă problemă, care necesită o studiere mai aprofundată, o prezintă calitatea conținutului politicii de contabilitate, prin care se generalizează principiile și convențiile fundamentale, reguli, metode și procedee selectate din standarde și alte acte normative ale contabilității. Politica de contabilitate elaborată anual de fiecare entitate reflectă nu altceva decât un program bine gândit, creativ, de organizare a contabilității în conformitatea cu prevederile tuturor Standardelor Internaționale de Contabilitate și de Raportare Financiară în interesele economice, financiare și juridice ale întreprinderii.

Cu părere de rău, se mai întâmplă că unii subiecți economici întocmesc politica de contabilitate formal, fără a reda variantele de ținere a contabilității, care ar demonstra specificul unor reguli, procedee și metode cu caracter de susținere a interesului privind respectarea obiectivă și amplă a convențiilor și principiilor de contabilitate, aplicându-se aspecte multilaterale ale standardelor cu anexarea documentelor și actelor normative specificate la întreprindere.

Și totuși, politica de contabilitate, fiind un act normativ elaborat de întreprindere, conține un caracter individual, specific, cu particularitățile sale de formă organizatorico-juridică de activitate și tip de proprietate.

Însă, vorbind de politica de contabilitate a cooperativelor, ne convingem că unele elemente generale ale sistemului cooperației de consum pot influența în calitate de factori care specifică conținutul descrierii schemei organizatorice a contabilității, redate prin politica dată.

Acești factori ramurali ai organizațiilor și întreprinderilor cooperatiste se divizează în următoarele:

- modul de formare a prețurilor de vânzare a mărfurilor în unitățile de comerț cu amănuntul;
- specificarea particularităților privind determinarea costurilor vânzării de mărfuri în cooperativele și întreprinderile sistemului cooperației de consum, caracterizând mecanismul calculării sumelor de vânzări ale mărfurilor, al costului vânzării, de achitare prin numerar etc.;
- organizarea evidenței analitice a cheltuielilor și consumurilor pe articole, detaliindu-se acestea în baza aprecierii concrete prin evaluare și recunoaștere, formând banca de date pentru aprofundarea analizei economice și adoptarea deciziilor în mod operativ;
- divizarea evidenței analitice a veniturilor și cheltuielilor (consumurilor) pe subdiviziuni ale cooperativelor de consum, întreprinderilor, acordând o mare atenție momentului recunoașterii acestora în ceea ce privește locul nemijlocit și centrul de activitate și ținere de responsabilitate a managerilor pentru sporirea operativității la luarea deciziilor (în comerț, alimentația publică, producție etc.);
- reflectarea particularităților privind formarea și contabilizarea capitalului statutar, a fondului de participare divizibil și indivizibil, a fondurilor de rezervă, de formare a bazei tehnico-materiale și altor componente ale capitalului propriu, care necesită evidențiere și accentuare la întocmirea politicii de contabilitate în interesul organizării corecte a contabilității acestor elemente economice ale cooperației de consum.

La formarea specialiștilor de contabilitate, în cadrul Universității Cooperatist-Comerciale din Moldova, realizarea sistemului de management al calității în activitatea educațională se reflectă prin calitatea predării de profesori și însușirea de către studenți a cunoștințelor la disciplinele Bazele contabilității, Contabilitatea financiară, Contabilitatea de gestiune, Standardele contabilității, Contabilitatea în comerț, Contabilitatea impozitelor, Audit și control financiar, Analiza activității economico-financiare, Organizarea contabilității și altele.

Prin politica contabilității, care reprezintă un compartiment al cursului „Organizarea contabilității”, se măsoară calitatea și capacitatea studentului de cunoaștere și competență de a

desfășura activitatea sa pe teren la entități ale economiei naționale. În cazul în care specialistul nu este în stare să elaboreze o politică de contabilitate la întreprindere, ceea ce ar însemna – a nu fi în stare de a organiza și a ține contabilitatea, aplicând Standardele naționale și internaționale de contabilitate și de raportare financiară, Legea contabilității și alte acte normative referitoare la desfășurarea contabilității și raportării financiare, aceasta ar demonstra că acestui absolvent îi lipsesc calitățile respective de cunoaștere și competențele de formare în domeniu.

La formarea specialiștilor de contabilitate la nivelul de masterat, universitatea a prevăzut și unele discipline cu caracter științific, cum sunt: Istoria și teoria cercetărilor științifice în contabilitate, Politica și organizarea contabilității și raportării financiare, Cercetări în analiză financiară, Teoria și metodologia cercetărilor științifice și altele.

Prin elaborarea materialelor didactice, monografiilor, manualelor, indicațiilor metodice și implementarea lor în instruire la Catedra „Contabilitate și audit”, colaboratorii acesteia ating nivelul necesar de formare a specialiștilor, la Ciclul I, cât și la Ciclul II, pentru a activa în sistemul cooperăției de consum și-n economia națională în general.

În conformitate cu cele expuse mai sus, se poate concluziona că politica de contabilitate prezintă un element relevant, o prognoză, prin care se oglindesc componentele tuturor disciplinelor de specialitate și nivelul de asimilare a cunoștințelor în procesul educațional al specialiștilor contabili. Dar, totodată, suntem de părere că ar fi binevenită o unificare a curriculumurilor, planurilor de studii de la toate instituțiile de învățământ, o colaborare și schimb de experiență în formarea specialiștilor de contabilitate și audit.

Bibliografie:

1. Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS)” // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială, 30 decembrie 2008;
2. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 238 din 29 februarie 2008 „Privind aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară pe teritoriul Republicii Moldova” // Monitorul Oficial, nr. 47-48/302 din 07.03.2008;
3. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Planului de dezvoltare a contabilității și auditului în sectorul corporativ pe anii 2009-2014/ Monitorul Oficial , nr. 10-11 din 23.01.2009.